

„Je nutné už s malým dieťaťom navštíviť logopéda?“

Všetci hovoria, že sa rozrozpráva...“

Áno, dieťa sa môže „rozrozprávať“. Dôležité je ale v tejto súvislosti odlíšiť pojmy Oneskorený vývin reči a Narušený resp. Špecificky narušený vývin reči.

Ak má dieťa **Oneskorený vývin reči** osvojuje si jazyk normálne, avšak neskôr v čase. Tento znak sa môže vo vývine objaviť a nemusí do budúcnosti signalizovať žiadne závažné problémy. O oneskorenom vývine reči hovoríme vtedy, ak určitá jazyková schopnosť nastúpi o maximálne 6 mesiacov neskôr v porovnaní s rovesníkmi.

Ak sa ale dieťa v osvojovaní jazyka oneskoruje o viac ako 6 mesiacov a jeho reč sa vyvíja atypicky, môže to poukazovať na vážnejší problém – **Vývinovú jazykovú poruchu** (v staršej literatúre Špecificky narušený vývin reči, Vývinová dysfázia). Ide o vrodenú, vývinovú poruchu jazyka, ktorá sa môže prejaviť ťažkosťami s rýchlym a ľahkým osvojovaním jazyka. Keďže má toto narušenie komunikačnej schopnosti vývinový charakter, stáva sa súčasťou celého života dieťaťa – menia sa len jeho prejavy.

V rôznej miere a zastúpení sa môžu objaviť:

- problémy s osvojovaním gramatických pravidiel (dieťa nesprávne skloňuje, časuje, nepoužíva predložky, nevie správne poskladať slová do viet ...),
- ťažkosti s nadobúdaním nových slov, pomalé rozširovanie slovnej zásoby,
- problémy v porozumení reči (napr. dieťa nereaguje na inštrukcie z okolia, prípadne ich realizuje nesprávne),

- ťažkosti so zrozumiteľnosťou reči – dieťa rozpráva, ale jeho reč je ťažko interpretovateľná pre okolie,
- problém s aktívnou komunikáciou s ľuďmi (dieťa nevyhľadáva príležitosť komunikovať, prípadne sa stráni komunikácie s neznámymi).

Kľúčové je podotknúť, že sa tieto ťažkosti vyskytujú i napriek *normálnemu intelektu a podnetnému domácejmu prostrediu*.

Tretí pojem, ktorý je nutné odlíšiť je Narušený vývin reči, v novšej literatúre nazývaný ako **Vývinová jazyková porucha na báze inej etiológie** (príčiny). Pri tejto poruche je osvojovanie jazykových schopností zasiahnuté druhotne – spôsobuje ho určitá primárna príčina (napr. znížený intelekt, sluchové a/alebo zrakové postihnutie, niektorá zo spektra pervazívnych vývinových porúch, závažné motorické oneskorenie a i.). V prípade, že Vášmu dieťaťu bola zistená niektorá z uvedených diagnóz, je pre jeho ďalšie napredovanie nevyhnutná komplexná starostlivosť (špeciálnopedagogická, psychologická, logopedická a i.) v špecializovaných centrách.

